

Min farfar var Kristen Skjern

Hans-Christian Stigaard fortæller om sin barndom med Landbobankens berømte direktør

Af Torben Kristensen

- Min farfar er uden al tvivl forbilledet for Kristen Skjern i Matador, fortæller Hans-Christian Stigaard, der i barndommen ofte kom hos den kendte direktør i Roskilde Landbobank, H.H. Stigaard.

- Min far Hans David gik jo i skole med Lise Nørgaard, og

de kendte hinanden som unge. Samtidig var hendes far, grosserer Harry A. Jensen, formand for bestyrelsen i farfars bank.

De to familier kom meget sammen og havde også sommerhus op ad hinanden ved Solrød Strand.

Hans-Christian Stigaard er derfor slet ikke i tvivl om, at Lise Nørgaard har brugt hans

virkelig var chefen. Alle lån udover en meget beskedent størrelse skulle godkendes af ham.

- I banken var han altid formel og korrekt klædt, og alle havde respekt for ham.

- Men hjemme var han mere afslappet, og vi holdt altid jul hos dem i det store hus 'Merci', opført i 1924 på Dr. Margrethesvej 34. Der var også tjenestefolk, som havde fået moderne værelser med bad oppe under taget, og det var ikke så udbredt dengang, hvor de ofte bare havde et lille hummer.

- Farfar var meget engageret i Roskildes lokale liv. Således var han formand for menighedsrådet ved Domkirken og var med til at stifte en lokal afdeling af FDF-spejderne.

- Sport interesserede ham også, så han var med til at starte Roskilde Tennisklub, hvor min far var en rigtig god spiller.

Farfar tog også initiativ til at starte Roskilde Garden og spurgte altid interesseret til, hvordan jeg klarede mig i skolen og til fodbold, fortæller Hans-Christian.

I tv-serien bliver Landbobanken til Omegnsbanken. (Foto: Else Tolstrup / DR)

farfar som model for sin rolle til Jesper Langberg i tv-serien Matador.

Fra Varde med penge

Den gamle Stigaard kom også fra Jylland til Korsbæk i 1913 og oprettede Roskilde Landbobank på resterne af et falleret foretagende, der hed Omegnsbanken.

- Hans far, altså min oldefar, havde tjent rigtigt godt som bager i Varde, så H.H. Stigaard havde kapital med til at få sat gang i banken på ny. Samtidig fik han en række større landbrug omkring Roskilde til at skyde penge ind, f.eks. ejerne af Vibygård og Swanholm, fortæller Hans-Christian.

- Så navnet landbobank var meget velvalgt. Barnebarnet husker, hvordan den gamle bankdirektør

I Matador kommer bankdirektøren Kristen Skjern, der spilles af Jesper Langberg, fra Vestjylland, og sådan var det også i virkeligheden. (Foto: DR)

Det imponante billede af en af byens mægtigste mænd, iklædt sit stiveste puds. Maleriet er udført i 1943 af J. Glob.

Farbror på 1. sal

I tv-serien bor Kristen Skjern i en meget moderne funktionslejlighed på 1. sal lige over Omegnsbanken. Men sådan var det ikke helt i virkeligheden.

Bankdirektøren boede altså på Dr. Margrethesvej, men en anden son, dvs. farbroderen til Hans-Christian, havde så lejligheden på 1. sal i det røde hus

på hjørnet af Stændertorvet og Algade, hvor der i dag er advokatkontor.

Hans-Christian nåede at opleve sin berømte farfar i 15

handel.

Hans-Christian Stigaard husker også, hvordan hans familie altid handlede hos helt bestemte forretninger.

Bankdirektørens imponerende hus 'Merci', opført i 1924 på Dr. Margrethesvej 34, hvor der også var god plads til tjenestefolkene på loftet.

Nordeas Roskilde-direktør Carsten Reves (tv.) og chefsekretær Helle Seerup (th.) er nutidens arvtagerne til H.H. Stigaard og hans Landbobank. Her ses de sammen med hans buste og barnebarnet Hans-Christian Stigaard. (Foto: Erling J. Pedersen)

år, for denne døde. Hans egen far Hans David havde ikke så meget lyst til banklivet, men ville hellere have fortsat som officer.

- Men det kunne der ikke være tale om, mente den gamle patriark, så han blev nærmest tvunget hjem i Landbobanken, hvor han blev underdirektør. Han trivedes dog ikke med det og forlod stedet i 1956, til den gamles store skuffelse.

Om at give handel

I Matador taler grisehandleren og andre om, hvor de skal give

- Slagter Ejegod Jørgensen i Skt. Ols Gade var obligatorisk, og det samme gælder købmanden i Algade, frisøren osv.

Herretøj blev naturligvis købt hos Vennemoes Madsen i Engelsk Beklædnings Magasin, på hjørnet af Algade og Hersegade, som nu er blevet til Tøjeksperten.

Barnebarn og oldebarn kørte oldefar Stigaard på plads. (Foto: Helle Serup)

Stigaard fandt sin plads

Landbobakens legendariske direktør flyttede med til Unibanks nye hovedsæde i Roskilde

AF ANETTE GUNDLACH

Busten af H.H Stigaard blev som det første sat på plads, da Nordea flyttede sit hovedsæde i Roskilde ind i den gamle Roskilde Bank på hjørnet af Algade og Hersegade.

Hans Christian og Sanne Stigaard havde fået det ærefulde hverv at køre busten på trækvogn fra dens tidligere adresse i Algade 4. De er henholdsvis barnebarn og oldebarn til H.H. Stigaard.

De to blev fulgt af borgmester Joy Mogensen og Nordeas område-direktør Carsten Reves. Sidst i optøget gik Roskilde Garden, som sørgede for passende musik.

Overblik

Efter indvielsen kommer den gamle Stigaard op på første sal, hvor Carsten Reves til daglig residerer.

Her skal han holde øje med byen og bankerne, så alt går rigtigt for sig, fortæller Carsten Reves, som dog ikke har samme beføjelser som den gamle direktør.

Dengang spurgte hans ansatte om lov til at gå hjem hver eneste dag.

Hvis en af dem ville giftes, skulle de også spørge om lov. Så Stigaard først kunne tjekke om den udkårnes økonomi var i orden, før han gav tilladelse til giftemålet.

- Til gengæld fik man lønforhøjelse, når bruden var i hus, fortæller Carsten Reves.

Nordea er en fusion af en lang række pengeinstitutter.

Roskilde Landbobank under ledelse af direktør Stigaard, stod model til Chresten Skjerns Omegns Bank i Lise Nørgaards Matador, var oprindelig en af byens tre dominerende pengeinstitutter, sammen med den store Roskilde Sparekasse og Roskilde Bank.

I 1964 blev den købt af Privatbanken, der senere fusionerede med både Sparekassens SDS og Andelsbanken til det svære navn Unibank.

Den er så gået sammen med andre store skandinaviske pengeinstitutter og hedder derfor nu Nordea.

Område-direktør Carsten Reves står her ved siden af borgmester Joy Mogensen. Ved siden af busten står oldebarn Sanne og barnebarn Hans Christian Stigaard. (Foto: Erling J.)

Guldsmedemester Hans Christian Enig havde via sin far en særlig erindring om H.H.Stigaard og fortæller :

Den 1. oktober 2005 havde jeg den store glæde at kunne holde 50 års forretningsjubilæum i den 114 år gamle guldsmedje i Karen Ols Datter Stræde.

Ved den lejlighed opfordrede den gamle redaktør fra "Jul i Roskilde" mig til at skrive lidt om mine erindringer, og om mit liv som guldsmed - men ikke et ord om firmaet - for det er der skrevet så meget om.

Jeg har kaldt mit indlæg:

"En gammel guldsmeds første erindringer"

På den måde lover jeg ikke mere, end jeg kan huske.

Jeg blev født den 1. marts 1935, altså fem år før verdenskrigen, og har derfor ingen erindringer om førkrigsårene. I 1923 kom min far og mor til Roskilde. Min far for at hjælpe sin onkel, guldsmed C. Andersen, som ikke var så rask mere.

Min far var på det tidspunkt leder af KFUM-spejderne på Vesterbro i København. Dette rygtedes ret hurtigt i Roskilde, og da bankdirektør Stigaard på det tidspunkt var leder af byens største spejderkorps - FDF - modtog min far et brev fra ham, dateret den 4. oktober 1925.

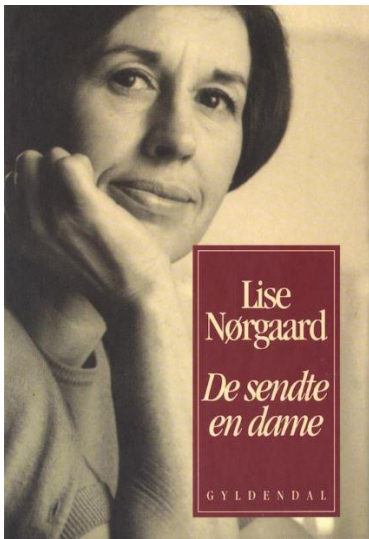
I dette brev påpeger Stigaard blandt andet, "at han vil hævde vedblivende, at et nyt drengearbejde i KFUM, ved siden af FDF er upåkrævet, - tids- og pengespildende. Det var naturligt, at KFUM'erne meldte sig til tjeneste i FDF". Brevet slutter med:

"For at tale frit vil jeg gerne sige, at de oplysninger, som vi har modtaget om Dem, ikke taler til gunst for samarbejdet"

Med venlig hilsen

H.H. Stigaard

Historien kan senere fortælle, at der blev et stærkt KFUM spejderkorps, og at min far og Stigaard blev meget nære venner, hvor min far kom med i bankens repræsentantskab, og ved Stigaards afgang holdt en blændende afskedstale.

I sin bog "De sendte en dame" fortæller Lise Nørgaard ganske bramfrit om sine oplevelser med og sit syn på H. H. Stigaard.

Fra bogen dette ganske korte uddrag:

Som stor pige og i min tidlige ungdom spekulerede jeg ofte på, hvad der bandt så forskelligartede personer som min far og H. H. Stigaard til hinanden i en sådan grad, at H. H. og Fie på det nærmeste blev kernen i vores selskabelige liv på det lokale plan, og at ikke bare de voksne, men også de to familiers børn rendte ind og ud af huset hos hinanden, selv om vi boede i hver sin ende af byen.

Det enkleste svar ville være, at de havde brug for hinanden i forretningslivet, Stigaard som direktør for byens dengang mest markante bank, Roskilde Landbobank, min far som bankens største kunde, medlem af dens bestyrelse og på vej til formandsposten.

Senere fandt jeg ud af, at det kun var en del af forklaringen.

Stigaard, der var vant til at alle talte ham efter munden, havde uden tvivl mere respekt for min far, der glad og gerne sagde ham imod. Og han havde åbenlyst mere morskab i hans selskab. Min far var på sin side fascineret af H. H. Stigaards eminent dygtighed og den stædighed, hvormed han forfulgte sine mål. Han var utrolig nysgerrig og havde rede på alt, lige fra de familiære til de økonomiske tilstande hos byens og oplandets familier. Han var hensynsløs og skadefro, hvis det gik ilde for mennesker, der havde prøvet at bekrige ham, hvorimod enhver på hans eget parti kunne regne med hans velvillige assistance.

Han var den stærke mand, der kun havde en svaghed: han promoverede sin egen familie så langt, at det til sidst gav bagslag.

Når det gjaldt forsvaret af proselytter kunne han med vestjysk stædighed forsvare selv de dårligste sager for ikke at give slip på en velrhvervet indflydelse. Det skulle, vil vi senere se, få direkte afsmitning på min arbejdsplads og indirekte på mit liv.

Men her, i mine første læreår er alt lyst og relativt lykkeligt og bortset fra, at H. H. Stigaard har let til forargelse, er han også forlystelsessyg og gæstfri. Han vil helst deltage i alt hvad der foregår i mine forældres hjem, og sker det, at de ikke er budt med til et selskab for københavnske forbindelser og venner, er Fie i telefonen næste dag for at spørge til festen.

-Og her sad vi andre med tør mund ! siger hun.

Fies tørre mund er forblevet en vittighed i vores familie ligesom alle andre af de Stigaard'ske talemåder.

Da H. H. ikke spiller kort som mine forældres andre venner, forløber det hyppige selskabelige samvær i konversationsens tegn, og det H. H. allerhelst taler om, er penge og mest af alt de låneforretninger, Landbobanken har i udsigt. Min far, der ellers helst vil tale om alt andet end penge og bankforretninger, når han omsider har fri, lytter høfligt til bankdirektørens udredninger og protesterer indimellem stilfærdigt, når han synes at H. H. er et nummer for optimistisk i en lånesag. Så falder endnu en af de faste replikker:

-jamen græsser', pengene de ska' jo uet å cærkolære !